

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI AGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szerencs-n-utca 50
hova az előfizetési öszszgek, valamint a
kiszámlák küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaküldve.

Megjelenik minden hó
— 1-én és 15-én. —
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

TARTALOM. U.év. — A rossz üzleti viszonyok. — Hasznavehetetlen áruk. — Vegyesek.

A rossz üzleti viszonyok.

Nem hogy megszűnne a nyomor, de inkább folyton növekedik. A dohánytermékek eladása kevesbedik, a hírlapeladás is csekélyebb lesz, a dohányzáshoz szükséges cikkekkel nagyon keveset adnak el és az osztálysorsjáték üzletnél, amely mégis egy kis hasznot hajtott, beállott a teljes pangás, ugyannyira, hogy sok árus saját pénzt veszíti el mellette.

E témát már egyszer és azon reményben tárgyaltuk, hogy a tőzsdések körében valamelyes mozgalmat támaszt, mely alkalmas lenne a bajokon enyhíteni. Hasztalan aposztrofáltuk mindazokat, kik segítve vehetnek közbe magukat. Hasztalan kértük a pénzügyminiszteriumot, hogy a bér és adóleengedésnél segídjék. Mindez nem használ, nem hallottak bennünket, kik segíteni tudnának épp úgy nem, mint azok, kik rezignálódva ölebe tett kézzel nyugodtan megvárják, míg a szerencsétlenség teljes hatalmával tör rájuk.

És ez tényleg bekövetkezzék? Magyarország dohányárusai tényleg odáig akarják juttatni a hallatlan viszonyokat, míg a segítség akárhogy is lehetlenné válik? És nyugodtan akarják szemlélni, hogy csekélyke készletük, kicsiny vagyonuk mindinkább összezúgódik, míg utójára semmisen marad belőle?

Nem hisszük, hogy csak egy tőzsdés is létezzék, ki beleegyezne abba, hogy veszélyeztetett megélhetési forrása egyáltalán kiapadjon. Nem hisszük, hogy akadjon egy olyan tőzsdetulajdonos, ki teljes erővel azon nem lenne, hogy a most uralkodó és a még jövendő nyomornak azáltal gátat vessen, hogy módokról, eszközökről gondoskodik, miszerint keresetét megmentsse, föltéve, ha az a szó igaz értelmében keresetnek vehető.

Teljes meggyőződésből mondjuk, hogy a körülmények jelenlegi állásánál, kiknek kizárólag csak tőzsdéjük jövedelméből kell megélniök, komoly veszedelem előtt állnak. A veszély abból áll, hogy egy napon arra a tapasztalatra jutnak, hogy a haszonélvezet a bevételből a kiadást többé nem fedezi.

Ez nem önkényes vélemény és legkevésbé sem tulzott. Mi ezt kérdésködésként és vizsgálódásaink alapján mondjuk, melyek arra a következtetésre juttattak bennünket, hogy a fővárosban létező tőzsdések alig egyszáz részének marad 1000 koronán felüli tiszta nyeresége. Ez nemcsak borzasztó, de egyszerűen iszonyt keltő. Gondoljunk csak arra, hogy ezer üzletember közül alig 100 képes üzle-

tének jövedelméből megélni. Nem-e önkénytelenül merül fel bennünk a kérdés, hogy a többi 900 tőzsdés miért vezeti mégis üzletét?

Igen könnyen megoldható ez a talány; a tőzsdés, ki üzletét alaposan érti, már egyáltalán meg is találta a rejtvény kulcsát. Nagyon csodálatos ez, majdnem hihetetlen, de mégis igaz. Aki egy tőzsdének boldog tulajdonosa, úgy vélekedik, hogy kincscsel bír, melyet mindaddig annak tarthat, míg már sem dohány és szivarral, sem készpénzzel nem rendelkezik. Ha még idejekorán belátja, hogy ez így tovább nem megy, úgy eladásra kínálja tőzsdéjét és hála a mindig jelentkező ostobaságnak, nemsokára talál is vevőt.

Ez az utóbbi körülmény miatt vezeti sok dohányárus a kimutatható veszteség ellenére is üzletét, amennyiben vár, míg egy jó vevő jelentkezik, hogy ezután az üzletnél szenvedett veszteségeit is kipótolja.

Ilyen állapotban van jelenleg száz és száz dohánytőzsdés, kik vevőre vároznak. És e tőzsdés tulajdonosai kitartanak az utolsó pillanatig, nem adják fel üzletüket, de nem is gondolnak arra, hogyha okosan belevágnának és cselekednének, üzletük felvirágzását is elérhetnék. A dohányengedélyben, mely tudvalevőleg nem is az ő tulajdonuk, egy kincset őriznek, vagyont, melyet világért sem dobnának el. Mindezen okok miatt, úgy látszik, a világ előtt mintha ezek az emberkéek teljesen megelégedettek lennének és nincs ember, aki sejtene, hogy mily nyomor uralkodik olykor egy ilyen dohánytőzsdés négy falai között.

Világosan látható, hogy ezen állapotok keményen sújtanak le azokra, kik jelenleg egy egészséges életképes üzlettel bírnak, amelyből megélhetnének. Amidőn az üzletmenet eleven, ezen egésztelen üzletnek nincs oly nagy hordereje, mint a népgazdasági sülyedés korszakában és az általános nyomorhelyzetnél, mely jelenleg uralkodik. Nemsokára egészségtelen, de veszélyes is a dohánytőzsdéknek jelenlegi állapota, annál inkább, miután nem várható, hogy a kényelmetlen helyzetnek vége szakadjon s így tehát jogosan lehet állítani, hogy a zűrzavaros állapotok mellett mindennek fel kell oszlnia. A pénzügyi közegek nyugodtan nézik végig ezt az üzemet, ahelyett, hogy hirtelen véget vetnének ezen állapotoknak. Csak úgy mint eddig, most is kiosztogatják a dohányengedélyeket és nyugodtan megengedik, hogy a tőzsdetulajdonosok eladják tőzsdéjüket; az engedélyeket átírják az új tulajdonosok nevére és leg-

csekélyebbet sem törődnek vele, hogy egy ilyen tőzsdés életképes-e? Természetes, egyes tőzsdések zarándoklását figyelemmel kísérni és utána vizsgálni, hogy valaki üzletének jövedelméből meg tud-e élni, nem tartozik a pénzügyi közegek feladatához, ámbár máskülömben ez a legjelentékenyebb mozzanat az engedély kiosztásánál. De most nem egyesekről van szó, hanem inkább minden egyes körülmény oly eseményt képez, melyhez az összekesnek jogos köze van.

A dohányeladás, üzzék azt nagyban vagy kicsinyben, összességében a dohányjövődék kiváló érdekét képezi. De az árudáknak tehetséges, használható árusokra van szüksége és nem oly emberekre, kik koldusokká lesznek téve. Mert ha ez ily módon tovább folytatódik, úgy előre megjósolhatjuk, hogy a fővárosi üzem nemsokára olyan lesz, mint a vidéki városoké és faluké, hol csak a dohánytábla figyelmeztet bennünket arra, hogy egy tőzsdés előtt állunk, hol sem dohányt, sem szivart nem kaphatunk.

Mi úgy ecseteljük ezeket az állapotokat, ahogy tényleg letesznek, nem tölzünk egy cseppet sem, de úgy adjuk elő, mint azt mindenki, aki tőzsdét vezet és azt érti is, előadná. Ez, mint mondtuk, nem először van, hogy e témát érintjük és az árusokat felhívtuk, hogy szdjék össze végre magukat és valamennyinek közbevetése és minden törvényes eszköz segélybe vétele által vessenek véget e szomorú állapotoknak. Ki véleményünkben osztozik, aki saját és üzlettársa helyzetén javítani óhajt és a fogyasztás fokozatos sülyedését meggátolni akarja és végre valahára egészséges forgalmi viszonyokat akar teremteni, az forduljon bizalommal hozzánk és mi egy mozgalmat fogunk létrehozni, mely okvetlen eredményt fog elérni; de aki nyugodtan megvárni akarja, hogy mit tesznek majd mások, aki úgy vélekedik, hogy szükség esetén tőzsdéjét eladja, annak előre megmondjuk, hogy nemsokára olyan idők jönnek, amikor egy tőzsdét nemsokára eladni, de kibérelni, sőt elajándékozni sem lehet. Aki pedig végre nem hiszi el, amit itt bizonyítunk, az vegye csak tőzsdékönyvecskéjét kezébe és nézze utána, hogy mint hanyatlottak minden év után a számok, vagy vizsgálja meg árukészletét és hasonlítsa össze az elmúlt évben birt készlettel. Ha akkor nem nyílik ki szeme, úgy egyáltalán nem lehet rajta segíteni.

Itt a gyors cselekvés ideje! Forduljatok hozzánk és mi örömmel segítünk tanácsal és tettel.

Hasznavehetetlen áruk.

Ha a m. kir. dohányraktárakból elrongyolódott, összetört vagy bármely más okból hasznavehetetlen áruk lesznek kizolgáltatva, egy raktár intézőség kötelessége, minden vizsgálat és jegyzőkönyv felvétel mellőzésével, a tönkrement árukat használatokká kicserélni.

Igy hangzik egy rendelet, melynek pozitív létezéséről tudomásunk van s mégis úgy látszik, mintha a hivatalnokok közül, kik az áruk kizolgáltatásával foglalkoznak, egyik sem ismerné azt.

Képtelen abszurditás, hogy ilyesmi előforduljon. Egy ily fontos rendszabályt, egy a minisztertől aláírt utasítást, úgy hisszük, komolyabban kell venni, mint azt tényleg teszük. Évenként tán százszor is előfordul, hogy egy szivarral vagy szivarkákkal telt láda, vagy egy zsák dohány, a rossz időjárástól befolyásolva, hasznavehetetlenné válik. Ezen nincs semmi rendkívüli. Tehát egy bölcse rendelet gondoskodik arról, hogy ily esetekben az áru gyorsan ki legyen cserélve, miután a hiba oly helyeken is, ahol a nagytözsde dominál, egyetlen egy esetben sem eredithet attól. De mi történik ilyenkor? A dohányraktári hivatalnok megtagadja a kicserélést, miután nem ismeri a rendeletet; a pénzügyigazgatóság fordul most a károsult, de a rendeletet az sem ismeri s így nincs más hátra, mint hogy a pénzügyi felügyelőség jegyzőkönyvet vegyen fel az esetről. Hogy aztán mi történik, az mellékes. A nagytözsde csak a legkritikább esetekben kapja vissza pénzt vagy az árut teljes értékében. Azt a körülményt nem tudjuk megérteni, hogy miért nyugszik bele a nagytözsde, hogy ily módon megkárosuljon. Mert hisz itt oly veszteségről van szó, mely abból ered, miszerint nincs tudomásuk egy fennálló rendelet létezéséről, egy oly rendeletről, mely tisztán, világosan beszél, úgy, hogy kommentarra épenséggel nincs szüksége. Ezt az eljárást még csodálatosabbá teszi azon körülmény, hogy e rendelet évekkel ezelőtt ugyszólván a magy. kir. dohányjüvedék egy magas állású hivatalnokra létesítette s így annak létezéséről pontos tudomása van. Miért nem bocsát ki tehát a magy. kir. dohányjüvedék egy körrendeletet az összes dohányraktárakhoz, hogy a hasznavehetetlenné vált áruk haladéktalan kicserélése kötelességükhöz tartozik. Ugy hisszük, hogy ez a dohányjüvedék hatáskörébe tartozik és kötelességük lenne itt végre valahára rendet teremteni. Bár nem bocsájtható meg, hogy azon hivatalok, kik a felekkel érintkeznek, ezen fontos rendeletet nem ismerik, mégis a hiba azon hivatali köröket terheli, akikhez folyton ilyen eseteket bejelentenek, anélkül, hogy azok a fennálló rendelethez figyelmeztetnék a dohányraktárak hivatalnokait. Felkérjük a magy. kir. dohányjüvedék tek. igazgatóságát, hogy keressék ki ezt a miniszteri rendeletet és küldjék el sokszorosítva valamennyi dohányraktárhoz, miszerint annak értelmében jogszerűleg járjanak el s így a nagytözsde csak meg ne károsuljanak.

Vegyesek.

Harc a dohányzás ellen. Déli egy órákor, mikor véget ér a középiskolák előadása, érdekes alakokkal népesül be az utca. Fiatal iskoláslegénykéik, alighogy pár lépéssel maguk mögött hagyják az intézetet, zsebre dugják pár száz könyvüket és amugy urasan — cigarettára gyújtanak. Csak amikor valamelyik professzor kerül eléjük, tüntetik el hamarosan a drága jószágot. Hogy hová tüntetik el, arról a mamák tudnának legtöbbet beszélni, kik nem győzik a

sopánkodást, hogy honnan is van az a sok lyuk a fiuk kabátjában, akár csak valaki szántsándékkal kiégette volna a drága szövét. No, ezentul nem csak a drákok mamájának, hanem a tanár urak feleségének is lesz oka ehhez hasonló sopánkodásra. A professzorok, kik eddig teljes lelki gyönyörűséggel szihattak a szivarjukat, kénytelen-kelletlen tanulnak majd diákjaiktól s ugyancsak sietve dugdosgatják majd ők is a drága jószágot, ha valamelyik tanítványuk feltűnik a szemhatáron. És hasonló csempészkedésre szorulnak majd a hivatalnokok is, kik eddig nyugodtan füstölhettek halmukban a hivatalos órák alatt, ezentul pedig nem engedhetik meg maguknak ezt az élvezetet, legalább nem az olyan hivatalokban hol nők is megfordulnak. És megcsökken a cigarettázó asszonyok száma is. Aki a tanítónő nemcsak hivatalában működik, nem lehet többé dohányzó-asszony, mert a tanítónőnek tilos lesz a cigarettázás. A viszonyok változását keservesen érzi meg majd az utca csavargója is, kinek dohány-éhségét eddig bőségesen kielégítette a sok elhullatott szivar- meg cigarettacsutka. Ezentul minden utca szegletén lesz egy kis szekrény és szigorú büntetés terhe alatt oda kell bedobnia mindenkinek a szivarvégeket. Ime ilyen perspektívát tár elénk a jövő, ha úgy lesz, mint a hogy a *Magyar Nemzeti Szövetség* kívánja. Ez a derék egyesület ugyanis, mely eddig oly szépen szolgálta a magyarság ügyét, most az erkölcsnemesítésre is ráadta magát és ő terjesztette a főváros tanácsa elé mindezeket a kéréseket. Teljesül-e a szövetség kívánsága? — hamar el fog válni. Addig is, míg a döntés bekövetkezik, merítsenek reményeséget azok, kiket e drákok rendszabályok első sorban sújtának, aból, hogy akik hivatalva vannak dönteni: a fővárosi tanács tagjai egytől-egyik — dohányosok.

Napidíjasok mozgalma. Az állami hivatalokban alkalmazottapidíjasok októberben mozgalmat indítottak, melynek ez volt a célja, hogy egy Budapesten tartandó országos kongresszuson állapodhassanak meg a módokról, melyekkel helyzetüket jobbra fordíthatják. Ebben a dolgban most a mozgalmat vezető budapesti bizottság körlevelet adott ki, amely elmondja, hogy eddig aapidíjasoknak csak a többsége csatlakozott a mozgalomhoz, de nem valamennyiapidíjas; pedig, hogy sikert érjenek el, valamennyiüknek össze kell fogniok. Az ok amiért sokan nem csatlakoztak még, a körlevél szerint nem az, hogy nagyon meg vannak elégedve sorsukkal, hanem egyrésztől az, mert nem tudtak, hogy újév után is lehet csatlakozni, másrésztől meg az, hogy rossz anyagi helyzetük miatt sokan nem járulhattak hozzá a kongresszus költségeihez a megszabott egy koronával. Az elsőre nézve most tudtul adja a körlevél, hogy január 31-ig lehet csatlakozni de, még később is, mert március előtt nem tarthatják meg a kongresszust; a másodikra nézve pedig buzdítja a kártársakat, hogyha másképp nem lehet, gyűjtés útján, vagy multság rendezésével szerezzék meg a költségeket, hiszen humánus célnak akarnak szolgálni. A körlevél végül lelkes szóval buzdítja az államiapidíjasokat, hogy valamennyien képviseltesék magukat kiküldötteikkel a kongresszuson.

A fizetőpincér leleplezése. Egy nyugalomba vonult fizetőpincér, a ki egész életén át a vasuti étkező kocsikban szolgált, tapasztalatairól érdekes adatokat beszél el. Különösen a borralvaló kérdése érdekes. Így, a többek közt azt mondja, hogy az előkelő khinai olvasás nélkül adja a borralvalót. Mindegy neki, hogy 10 centiméter ad-e, vagy husz frankot. A japáni vendég nagyon bőkezű és szerény. Az amerikai,

már hazulról meg van szokva a nagy borralvaló adáshoz. A francia sokat kincsozza a pincéért, de szívesen ad gazdag borralvalót. Az angol vagy nagyon bőkezű vagy nagyon fősvény. Középuta nem ismer. A magyarok, németek, oroszok, belgák, dánok, spanyolok, osztrákok utközben nem néznek arra, hogy egy-két hatossal többet adjanak ki. (A pincér véleménye szerint azonban, ezt a tékozlást otthon takarítják meg.) A fejedelmekről szerzett tapasztalatait a következőkben gyűjti össze: II. Lipót, belga király egy napoleon aranyat ad az orleansi herceg 25 frankot, az Aumule herceg 5 frankot, a bolgár fejedelem 20 franktól 50 frankig, a német herceg 20 márkát, az orosz nagyhercegek, személyök szerint 20 frankig terjedő borralvalóval bőkezűsködnek, Krüger 10 frankkal szerepel a listán, míg Chamberlain csak 50 centime borralvalót ad a pincérnek. A walesi herceg pedig egyáltalában nem ad borralvalót, hanem rábizza ezt a «courier»-re, a ki nem nagyon bőkezű.

Munkaközvetítő-intézetek a vidéken. Hegedűs kereskedelemügyi miniszter számos ipartestület kérésére folytán a budapesti munkaközvetítő intézet mintájára vidéken, a kereskedelmi és iparkamarák székhelyén munkaközvetítő intézetek fellállítását tervezi. Elvégből leiratott intézet a kereskedelmi és iparkamarához, melyben véleményes jelentéstételre hívja fel őket, vajjon ily intézetek létesítése szükséges-e és hogy azok fellátása és fenntartása milyen költséggel járna.

Budapest adója. Mindenki panaszkodik, csak az adófelügyelő van megelégedve a mai viszonyokkal. A szigorú végrehajtásoknak és transzferálásoknak megvan az eredménye. Tavaly 1,453,073 korona 15 fillérel fizettek több adót, mint 1899-ben. A nagyobb adójövedelemnek egyik oka az is, hogy az adóketető bizottságok az adóalapot emelték.

Szerkesztő: Heltai Nándor.

A Magyar dohánykereskedelmi részvénytársaság

1901. évi január hó 24. napján délelőtt 9 órákor saját helyiségben (Budapest, V., Erzsébet-ter 15. sz.) megtartando

rendes évi közgyűlésére

L. cz. részvényeseit* tisztelettel meghívja.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt évi működéséről.
 2. A felügyelőbizottság jelentése.
 3. A számadatok megvizsgálása, a mérle: megállapítása s a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
 4. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére megadandó felmentvény iránti határozathozatal.
 5. Egy igazgatósági tag megválasztása.
- * Az alapszabályok 15 §-a értelmében értesítettek a t. cz. részvényesek, miszerint a részvényeseknek a le nem járt szelvényekkel együtt való letétben nyerne a társaságnál (V., Erzsébet-ter 15. sz.) bezárólag folyó hó 19. napjáig esz. öszölhető.

Méregszámla 1900. évi december hó 31-én.

Vagyon: Adóskok K. 4,813,172.10. Irodai felszerelvények . 100.—. Raktári felszerelvények K. 10.—. Dohány K. 325,498.88. Kéltoldi váltók K. 11,473.13. Pénztár K. 5707.99. Dohányügylet K. 85.50. Összesen 5,186,047.60.
Teher: Részvénytöke K. 200,000.—. Kamatszervény K. 80,000.—. Nyereség előhozat K. 39,370.78. Hitelek K. 1,186,706.77. M. kir. dohányjüvedék K. 793,990.03. Admeneti számla K. 329,000.—. Részvények tartalék számla K. 41,600.—. Nyereség K. 715,380.02. Összesen K. 5,186,047.60.

Budapest, 1901. évi január hó 15-én.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Az igazgatóság által előterjesztelt 1900 évi fenti mérleget megvizsgáltuk, fő és melléknyomokkal összehasonlítva, az 1876. évi XXXVII. t. cz. 199. § értelmében megegyezőnek és helyesnek találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Id. Földiák Vilmos s. k. Tolnai Imre s. k.
orozi Bálványi Gyula s. k.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Die schlechte Geschäftslage. — Unbrauchbar gewordene Waaren. — Briefkasten der Redaction.

Die schlechte Geschäftslage

Die Noth nimmt kein Ende, im Gegentheil, sie wächst stetig. Der Verschleiss der Tabakprodukte nimmt ab, der Zeitungsverschleiss wird geringer, die Raucherquisiten finden keinen Absatz und das Klassenlotterie-Geschäft, welches noch im Vorjahre einen kleinen Nutzen gebracht hatte, liegt total darnieder, derart, dass viele Verschleisser sogar ihr eigenes Geld dabei verlieren.

Wir haben dieses Thema schon besprochen, in der Hoffnung, dass in den Kreisen der Trafikanten irgend eine Bewegung entstehen werde, welche geeignet wäre bindend zu wirken. Wir haben vergebens Diejenigen apostrophirt, welche helfend eingreifen könnten. Vergebens haben wir das Finanzministerium ersucht, zur Linderung der Noth den schwerer getroffenen Trafikanten durch Pacht- und Steuernachlässe beizustehen. Es half alles nichts, wir wurden nicht gehört, weder von denen, die helfen könnten, noch von denen, die resignirt die Hände in den Schooss legen und ruhig abwarten, bis das Unglück mit aller Macht über sie hereinbricht.

Soll das wirklich geschehen? Wollen die Tabak-Trafikanten Ungarns es wirklich so weit kommen lassen, bis jegliche Hilfe unmöglich ist? Wollen sie ruhig zusehen, wie ihre geringen Vorräthe, ihr kleines Vermögen immer zusammenschumpft, bis dass gar nichts mehr davon übrig sein wird?

Wir glauben nicht, dass es auch einen Verschleisser gibt, der damit einverstanden ist, dass seine bedrohte Existenz überhaupt aufhören solle. Wir glauben nicht, dass es einen Verschleisser gibt, der nicht alles daran setzen würde, der herrschenden Noth, sowie der noch zu gewärtigenden dadurch vorzubeugen, indem er auf Mittel und Wege bedacht ist, sich seinen Erwerb zu retten, beziehungsweise ihn derart zu gestalten, dass von einem Erwerb im wahren Sinne gesprochen werden kann.

So wie die Dinge heute stehen, wir sagen es aus vollster Ueberzeugung, stehen Diejenigen, welche ausschliesslich von dem Ertrage ihrer Trafik leben müssen, vor einer ersten Gefahr. Diese Gefahr besteht darin, dass sie eines Tages die Wahrnehmung machen werden, dass die Nutzniessung aus den Einnahmen die Ausgaben nicht mehr decken. Dieser Ausspruch ist kein willkürlicher und durchaus nicht übertrieben. Wir sagen das auf Grund der von uns erhobenen Erkundigungen und Nachforschungen, welche uns zu dem Ergebnisse gelangen liess, dass dormalen zumindest im Bereiche der Hauptstadt kaum ein Zehntel der Trafikanten einen reinen Nutzen von über 1000 Kronen erübrigt. Das ist nicht nur schrecklich, sondern es ist einfach Schauder erregend. Man denke doch, dass von tausend Geschäfts-

leuten kaum hundert im Stande sind, sich von dem Ertragnisse ihres Geschäftes zu ernähren. Muss man sich da nicht unwillkürlich fragen, warum die übrigen 900 Trafikanten gleichwohl ihre Geschäfte führen?

Das Räthsel ist sehr einfach zu lösen, Trafikanten, die ihr Geschäft genau verstehen, dürften überhaupt die Lösung schon gefunden haben. Es ist merkwürdig, fast ungläublich, aber es ist doch wahr, Derjenige, der eine Trafik hat, vermeint, wenn er sein Geschäft nicht versteht, einen Schatz zu haben, d n er insolange als solchen betrachten muss, bis er weder Tabak und Zigarren, noch Baargeld mehr besitzt. Fängt er gleichwohl noch bei Zeiten an einzusehen, dass es so nicht weiter gehen kann, dann verkauft er sein Geschäft und dank der Dummheit, die niemals ausstirbt, findet er auch bald einen Käufer.

Dieser letztere Umstand ist es, welcher viele Trafikanten abhält, ihr Geschäft trotz des nachweisbaren Schadens den sie erleiden, weiter zu führen, indem sie darauf warten, dass ein guter Käufer kommt, der dann das, was bei dem Geschäfte verloren gegangen ist, auch bezahlt.

In diesem Stadium befinden sich dormalen hunderte von Tabaktrafiken, welche eines Käufers harren. Und die Besitzer dieser Trafiken, sie harren aus bis zur letzten Minute; sie geben weder ihr Geschäft auf, noch sind sie bedacht darauf, dass sie durch kluges Eingreifen und Handeln das Aufblühen ihres Geschäftes ermöglichen. In der Trafik-Lizenz, die bekanntlich nicht einmal ihnen gehört, hüten sie einen Schatz, ein unapinäres Vermögen, das sie nicht verschleudern wollen. Aus all diesen Gründen scheinen die Leutchen vor aller Welt auch zufrieden und kein Mensch ahnt, welches Elend häufig zwischen den vier Mauern eines solchen Verschleiss-lokales herrscht.

Es liegt klar auf der Hand, dass diese Zustände Diejenigen hart treffen, die de facto ein gesundes, lebensfähiges Geschäft besitzen, wobei sie existiren könnten. In Zeiten, wo die Geschäfte überhaupt flott gehen, ist diese ungesunde Konkurrenz nicht von so grosser Tragweite, wie in Zeiten des volkswirtschaftlichen Niederganges und der allgemeinen Nothlage, wie sie gegenwärtig herrscht. Es ist nicht nur ein ungesunder, sondern sogar ein gefährlicher Zustand, in welchem sich momentan die Tabak-Verschleisser befinden, zumal nicht nur kein Ende dieser peinlichen Situation zu erwarten ist, sondern auch mit Fug und Recht behauptet werden kann, dass sich in diesem Wirrwarr der Verhältnisse alles auflösen muss. Die Finanz-Behörden sehen dieses Treiben ruhig mit an und thun gar nichts, um diesem Zustande ein jähes Ende zu bereiten. Sie ertheilen, wie bisher, gegen aller Raison Trafik-

Lizenzen, lassen ruhig die Trafikbesitzer ihre Trafiken verkaufen, deren Lizenzen sie unterschrieben und kümmern sich nicht im Geringsten darum, ob eine solche Trafik auch lebensfähig ist. Freilich, die Wohlfahrt des einzelnen Trafikanten zu überwachen, zu untersuchen, ob irgend Jemand aus dem Ertragnisse des Geschäftes auch zu leben vermögen wird, das ist nicht die Aufgabe der Finanz-Behörden, obgleich es anderswo denn denn doch ein Hauptmoment bei Ertheilung der Lizenz bildet. Nun aber handelt es sich hier nicht lediglich um den Einzelnen, vielmehr bildet jeder einzelne Fall ein Ereigniss, was die Gesamtheit angeht. Der Tabak-Verschleiss, ob er im Grossen, ob er im Kleinen betrieben wird, in seiner Gesamtheit bildet er aber ein eminentes Interesse des Tabak-Monopols. Dieser Verschleiss bedarf jedoch tüchtiger, leistungsfähiger Verschleisser und keiner Leute, die zu Bettlern gemacht werden. Denn geht es in dieser Weise fort, wir können dies schon heute sagen, wird der Verschleiss in der Hauptstadt bald derart aussehen, wie er in den Provinzstädtchen und Dörfern aussieht, wo man blos durch das Vorhandensein einer Trafiktafel daran gemahnt wird, dass man vor einer Trafik steht, einem Zigarren- und Tabakgeschäfte, wo man weder Tabak noch Zigarren erhält.

Wir schildern die Dinge wie sie sind, nicht übertrieben, nicht schwarz, sondern so wie sie jeder, der eine Trafik führt, wenn er sein Geschäft versteht, auch schildern wird. Es ist, wie gesagt, nicht zum ersten Male, dass wir dieses Thema berühren und die Verschleisser aufgefordert haben, sich endlich aufzuraffen und durch ein einmüthiges Eingreifen und Zuhilfenahme jedes gesetzlichen Mittels den trostlosen Zuständen ein Ende zu bereiten, beziehungsweise bessere Verhältnisse herbeizuführen. Wer unsere Meinung theilt, wer seine und seiner Geschäftskollegen Lage zu verbessern wünscht, wer diesem stufenweisen Sinken des Konsums Einhalt gebieten und endlich einmal gesunde Verschleissverhältnisse herbeiführen will, der wende sich vertrauensvoll an uns und wir werden dann eine Aktion ergreifen, die unbedingt von Erfolg begleitet sein wird. Wer aber da ruhig zuwarten will, was andere thun, wer da denkt, dass er im Nothfalle seine Trafik verkaufen wird, dem sagen wir schon heute, dass nur zu bald eine Zeit kommen wird, in welcher man eine Trafik nicht kaufen, nicht verpachten, ja nicht einmal verschenken können wird. Und wer da schliesslich an das, was wir hier versichern, dennoch nicht glaubt, der nehme nur seine Trafikbüchelchen zur Hand und rechne nach, wie seit Jahren allmählig sich Ziffer von Ziffer abbröckelt, oder aber er zähle den Vorrath seiner Waaren ab und vergleiche ihn mit dem vorhergegangenen

Jahre. Wem dann die Augen nicht aufgehen, dem ist überhaupt nicht zu helfen.

Also frisch gehandelt! Wendet Euch an uns! Gern werden wir Allen mit Rat und That beistehen.

Unbrauchbar gewordene Waaren.

Wenn aus den kön. ung. Tabak-Magazinen Waaren ausgefolgt werden, welche verschimmelt, zerbrochen, oder durch welche Ursache immer unbrauchbar geworden sind, so hat der Magazins-Verwalter die Pflicht, ohne irgend welche Untersuchung oder Protokoll-Aufnahme, die beanstandeten Waaren gegen brauchbare umzutauschen.

So lautet eine Verordnung, von deren positive Existenz wir Kenntniss haben und die gleichwohl kein einziger Beamter, der mit der Ausfolgung der Waaren zu thun hat, zu kennen scheint.

Es ist absurd, dass so etwas vorkommen kann. Eine solch wichtige Massregel, wie diese ist, eine Verfügung, welche die Hand des Ministers unterfertigt hat, sollte doch, so meinen wir, etwas ernster genommen werden, als dies geschieht. Alljährlich kommt es hunderte Male vor, dass irgend eine Kiste Zigarren, Zigarretten oder ein Sack Tabak, durch den Einfluss der Witterung leidet und unbrauchbar wird, daran ist nichts Besonderes. Nun sorgt eine weise Verfügung dafür, dass in solchen Fällen ein Umtausch der Waaren rasch erfolge, nachdem in keinem einzigen Falle, wo sich das Tabak-Magazin im selben Orte befindet, in welchem der Grosstrafikant domicilirt, der Schaden durch die Schuld des Grosstrafikanten entstanden sein kann. Doch was geschieht? Der Tabak-Magazins-Beamte, verweigert den Umtausch, denn er kennt die Verordnung nicht, die Finanz-Direktion, an die sich der Beschädigte wendet, kennt sie nicht und die Finanz-Commissariate können daher nichts anderes thun, als durch Aufnahme eines Proto-

kolles ihres Amtes walten. Was dort später geschieht ist Nebensache. Fast niemals erhält der Grosstrafikant sein Geld oder die Waaren in vollem Betrage zurück. Wenn wir etwas nicht begreifen können, so ist es der Umstand, wonach die Grosstrafikanten sich eine derartige Schädigung gefallen lassen. Denn hier ist von einer Schädigung die Rede, welche durch die Nichtkenntniss einer existirenden Verordnung entsteht, einer Verordnung, welche so klar und deutlich spricht, dass ein Kommentar hiezu überflüssig ist. Noch sonderbarer erscheint uns dieser Vorgang, nachdem ein hoher Beamter der kön. ung. Tabak-Regie diese Verordnung vor vielen Jahren quasi geschaffen hat und er selbst genaue Kenntniss davon hat, dass sie existirt. Warum erlässt die kön. ung. Tabak-Regie daher nicht ein Rundschreiben an sämtliche Tabak-Magazine, dass diese den Umtausch unbrauchbar gewordener Waaren *brevi manu* vorzunehmen haben? Wir denken, dass dies in die Kompetenz der Tabak-Regie gehört und dass diese verpflichtet wäre endlich hierin einmal Ordnung zu schaffen. Kann man es auch nicht entschuldigen, dass jene Aemter, welche mit den Parteien verkehren, solch wichtige Vorschriften, wie die in Rede stehende, nicht kennen, so trifft die Schuld gleichwohl zum Theil jene Amtsstelle, der fortwährend solche Fälle gemeldet werden, ohne dass sie an die vorhandene Verordnung erinnert. Wir ersuchen die löbl. Direktion der kön. ung. Tabak-Regie, jene Ministerial-Verordnung aufzusuchen und dieselbe zur Kenntniss sämtlicher Tabak-Magazine zu bringen, damit im Sinne derselben rechtmässig vorgegangen werden kann und der Grosstrafikant vor Schaden bewahrt werde.

Vermischtes.

Lebensmittel 'n Brantwein-szájka. Nach den städtischen Statuten dürfen in Brantweinschänken keine Lebensmittel verkauft werden.

Eine Ministerialverordnung jedoch gestattet den Verkauf, wenn hiezu ein Gewerberecht vorhanden ist. Die Bezirksvorstände wissen nun nicht, welche Verordnung zur Geltung kommen soll und haben aus dem Grunde dem Magistrat eine Vorlage unterbreitet, worin sie die Modifizirung des städtischen Statuts empfehlen.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn B. W. in Zs. Ihre Bemerkungen über unseren Artikel bezüglich der Indolenz eines grossen Theiles der Grosstrafikanten dem Fachblatte gegenüber, sind sehr zutreffend und zeugen von einer ebenso objektiven, wie gerechten Auffassung der Thatsachen. Wir wollen hierüber nicht mehr viel Worte verlieren, sondern sagen nur, dass es zum Schanden der Grosstrafikanten geschieht, wenn sie für eine publizistische Vertretung ihrer Interessen keinen Sinn haben.

Herrn D. M. in Ny. Wenn der Adressat die Zeitung eine Zeit lang zugestellt erhält und sie annimmt, ferner, wenn er von Seite der Zeitungs-Administration aufgefordert wurde, das Blatt zu bezahlen, so ist er zahlungspflichtig. Wäre dies nicht der Fall, so könnte jeder Empfänger eines Blattes die Zahlung verweigern und zur Ausrede gebrauchen, er habe das Blatt nicht bestellt. Es genügt, wenn das Blatt ein einziges Mal bestellt und seither zugestellt wurde. Wenn Sie also auf Ihrem Standpunkte beharren, dürfen Ihnen nur Gerichtskosten entstehen und rathen wir Ihnen daher, zur Bezahlung des Blattes, wozu Sie verpflichtet sind.

Herrn I. Sch. Budapest. Das ist Schwindel, seien Sie auf Ihrer Hut.

Frau M. J. Budapest. Kann überhaupt nicht verkauft werden, Sie haben hiezu kein Recht.

Herrn A. V. Ofen. Diese Klagen sind schon derart alt, dass man sie kaum mehr beachtet.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heitler.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:
GOLDZIEHER GÉZA
Budapest, V., Sas-utoza 29. szám.